

Lähettiläjä / Avsändare

SUOMEN RIISTAKESKUS

Sompiontie 1

00730 HELSINKI

029 431 2001

PÄÄTÖS

Pvm

Nro

02.09.2022

2022-1-000-26977-8

Vastaanottaja / Mottagare

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

POIKKEUSLUPA RIISTANISÄKKÄILLE

Hakija

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

HAKEMUS

Hakija on hakenut poikkeuslupaa seuraavasti:

Haettava lupa voimassa 1 vuotta

Eläinlaji ja lupamäärä:

susi

1 kpl

Eläinlaji ja haettu lupa-aika:

susi

2.9.2022 - 22.9.2022

Hakemusalue:

Pinta-ala

1500 ha

Alueen sanallinen

määrittely

Alue on hyvin laaja ja koostuu noin 15 merkittävästä saaresta, alue on laskentatavasta riippuen yli 1500 ha.

Hakemusalue on sama kuin Suomen riistakeskuksen aiemmin myöntämässä luvassa 2022-1-000-26881-8.

Poikkeusperusteet:

SUSI

Haen poikkeuslupaa ML 41 a §:n 1 momentin mukaisesti:

-karjankasvatukselle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi

Kielletyt menetelmät:

- Haen lupaa poiketa metsästyslain 32 §:ssä säädettyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista seuraavasti:

Keinovalo tai valoa vahvistavaa tähtäin

- Haen lupaa poiketa metsästyslain 35 §:ssä säädettyistä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä seuraavasti:

Vesialueella olevan suden lopettamisessa apuna moottorilla liikkuvaa venettä.

- Haen lupaa poiketa metsästyslain 51 §:n 1 momentissa säädetystä koiran kiinnipitovelvollisuudesta seuraavasti:

Irrallaan olevaa, vain sutta ajavaa koiraa tai koiria siten, että ajavan koiran käyttö apuna on sallittua suden paikallistamisessa ja lopetettaessa.

Liitteet

- Hakemussähköposti allekirjoituksin, 29.8.2022.msg
- Allekirjoitukset ja korjattu hakuaika
- Hakemussähköposti, 29.8.2022.msg

Hakemuksen perustelut

Syy siitä, miksi mm. kielletyt pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät ovat tarpeen:
susi: Että toiminta olisi mahdollisimman tehokasta ja tarkoituksenmukaista.

Selvitys hakemuksen perusteena olevasta vahingosta tai muusta perusteesta

Vahingon suuruus:

susi: 37 kpl lammasta, maaseutuviranomaiselle ilmoitettuja tapettuja lampaita 31.8.2022

Selvitys vahingosta:

susi: Haemme jatkoaikaa Suomen Riistakeskuksen aiemmin myöntämälle luvalla 2022-1-000-26881-8 seuraavin perustein.

Toimenpiteet luvassa mainitun suden lopettamiseksi on käynnistetty välittömästi luvan myöntämisen jälkeen. Tarkempi päivitetty kuvaus pyyntiponnistuksista, havainnoista ja löydetystä raadelluista lampaista on liitetty tämän uudistetun hakemuksen osaksi. Pyynti on osoittautunut erittäin haastavaksi, odotustemme mukaisesti, alueen rikkonaisuuden ja lukuisten laidunnettavien saarien vuoksi. Metsästyksessä on käytetty apuna sekä kytkettyjä koiria, että myös vapaana jäljittäviä lampaita hätyyttämättömiä koiria.

Pyynti on käynnistetty välittömästi saatuaamme havainnon sudesta riistakamerasta, lampaiden poikkeavasta käytöksestä osalla lampaista olevista pannoista tai alueella lampaiden vartiointia suorittavien ihmisten toimesta. Susi on liikkunut lupa-alueen sisällä, sekä myös muutaman kilometrin päässä lupa-alueen ulkopuolella, lupa-aikana.

Uudistamme aiemman lupahakemuksemme samoin perustein.

Hakemuksen perustelut:

Perinnebiotooppilaitumilla ely-keskuksen tuen ehdot velvoittavat laiduntamaan 120 päivää viimeistään 15.6. alkaen, tai kunnes ruokaa on saatavilla. Alueelle ei saa lisäruokkia eläimiä. Tämän vuoksi lampaita ei voi siirtää pois alueelta aikaisemmin taloudellisista syistä.

Toissijaisesti luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston säilyttämiseksi kuten hakijoille myönnetyn ympäristötuen ehdoissa on kuvattu. Taloudellisen vahingon määrittely on tämän perusteen osalta vaikeasti määriteltävissä, mutta vahinko luonnon monimuotoisuudelle on vakava ja poikkeamisesta on myös merkittävää hyötyä ympäristölle verrattaessa saavutettua hyötyä tilanteeseen, jossa lampaiden laidunnus alueella jouduttaisiin keskeyttämään tai se keskeytyisi suden tappaessa merkittävän osan katraasta.

Suurimman riskin alueella olevan laiduntavan lammaskatraan koko on noin 300 yksilöä. Korvausarvoarvo lienee noin 100 000 euroa täydellisen tuhon sattuessa. Taloudellisen vahingon potentiaalinen riski ei kuitenkaan perustu vain nykyisten lampaiden määrään, vaan merkittävien vahinkojen seuraukset heijastuvat myös usealle tulevalle vuodelle lisääntyvien uuhien määrän pienenemisenä ja siten myös elinkeinon kannattavuus ja kyky investoida kehittämiseen tulee tuhojen sattuessa vaikeutumaan. Tuhojen ollessa suuria elinkeinon harjoitus käy mahdottomaksi.

Alue on hyvin laaja ja koostuu noin 15 merkittävästä saaresta, alue on

laskentatavasta riippuen yli 1500 ha, ja täysin luonnonlaidunta. Alueen kattava aukoton valvonta on mahdotonta.

Suden esiintymistä alueella on pyritty seuraamaan huomattavalla määrällä riistakameroita, joita on yli 20 kpl. Kameroita on saatu käyttöön mm. riistakeskukselta ja muista lähteistä. Joitakin lampaita on varustettu myös pannoilla, joiden seurannalla pyritään paljastamaan lampaiden poikkeava käyttäytyminen. Alueen aitaaminen suden hyökkäykset estävällä aidalla on alueen maaston takia mahdotonta.

Aluetta laidunalueena käyttävien lampureiden tuloista merkittävä osa tulee ELY-keskuksen ympäristötukijärjestelmän kautta. Alue on luonnonsuojelullisesti tärkeä kokonaisuuden ja lajiston kannalta. Laiduntamisen keskeyttäminen tai lopettaminen aiheuttaisi pitkäaikaisia negatiivisia seurauksia alueen nykyiselle luonnolle. Korvaavien yhtä laajojen laidunalueiden löytäminen lähietäältä on mahdotonta.

Alueelle on Riistakeskus myöntänyt suden karkottamista varten luvan kahdesti vuoden 2022 keväällä. Karkottaminen onnistui lupa-aikana alueelta, mutta eläin palasi lähes välittömästi alueelle lupa-ajan päätyttyä. Karkottaminen toistettiin kolmesti. Sen jälkeen siitä on tehty havainto mm. Vallgrundin alueella.

Hakijalla ei ole tietoa mahdollisista raportoiduista havainnoista kesän aikana. Vuonna 2020 susi tappoi saman laidunaluekokonaisuuden alueella 130 lammasta vain noin 2 viikossa. Kaikkiaan kadoksiin jäi tällöin 152 lammasta. Jos susi jää alueelle on suuri riski samanlaisesta onnettomuudesta myös nyt.

Keino tai toimenpide:

susi: -Karkottaminen

Toimenpiteen vaikutukset:

susi: -Ei riittävä toimenpide

Poikkeusluvan kohteena olevan eläinlajin kannan tila ja käyttäytyminen alueella:

Yksilömäärä:

susi: 1 kpl.

Kuvaus käyttäytymisestä:

susi: Suden käyttäytymisen perusteella on nyt myös oletettavissa, että susi pysyttelee lammaslaitumien alueella myös tulevana viikkoina. Karkottaminen ei ole tiittävä toimenpide ja sen suorittaminen kesäaikaan, kyseisessä maastossa on todella vaikeata.

Aikaisemmalla luvalla toteutettu toiminta sekä vahinkoja:

- 12.8 lupa saatu
- 13.8 Pyynti painottuen Slåttskär ja Rönnskär alueisiin. Myös Lappören tarkastettiin koirilla. Pyyntin kuluessa lopetettiin yksi pahasti raadeltu lammas. Pyyntiin osallistui 30 metsästäjää ja 4 suurpetojahtiin soveltuvaa koiraa. Jahdissa käytettiin lisäksi lupaehtojen mukaisesti 10 venettä siirtymisiin ja passipaikkoina.
- 14.8 alueella partioi 3-4 lampaiden omistajaa, yksi kuollut merestä löytynyt raadeltu lammas
- 15.8 kuten edellä, löydetty 2 kuollutta lammasta Glypörenistä
- 16.8 Pyynti Slåttskär ja Rönnskär alueella. Jahti käynnistyi riistakameran videon perusteella, jossa susi jahtasi lampaita Slåttskärissä. 30 metsästäjää,

1 koira, 10 venettä

- 17.8 alueella partioi 3-4 lampaiden omistajaa, ei havaintoja
- 18.8 alueella partioi 3-4 lampaiden omistajaa, ei havaintoja
- 19.8 Pyynti painottuen Slåttskär ja Rönnskär alueisiin. Pyynti käynnistyi alueella partioivien henkilöiden löytäessä aamulla 4 revitty tuoretta lammasta. jahtiin osallistui 30henkeä, 3 koiraa, 10 venettä
- 20.8 alueella partioi 3-4 lampaiden omistajaa, ei havaintoja
- 21.8 alueella partioi 3-4 lampaiden omistajaa, ei havaintoja
- 22.8 alueella partioi 3-4 lampaiden omistajaa, ei havaintoja
- 23.8 alueella partioi 3-4 lampaiden omistajaa, ei havaintoja
- 24.8 alueella partioi 3-4 lampaiden omistajaa, ei havaintoja
- 25.8 alueella partioi 3-4 lampaiden omistajaa, löytyi 6 raadeltua kuollutta lammasta. Olivat useamman päivän vanhoja. Pyyntiä ei ollut edellytyksiä aloittaa.
- 26.8 alueella partioi 3-4 lampaiden omistajaa, ei havaintoja
- 27.8 24.8 alueella partioi 3-4 lampaiden omistajaa
- 28.8 yhden lampaan panta ilmoitti illalla lampaan kuolleen. Tarkastuksessa todettiin suden vierailleen alueella ja tappaneen lampaita. Päätettiin aloittaa pyynti 29.9 klo 5:30.
- 29.8 Pyynti käynnissä miesten ja koirien lukumäärästä ei ole vielä tietoa tätä kirjoitettaessa. Useita revittyjä lampaita on löydetty, mutta tilanne tarkentuu vasta myöhemmin. Viikonlopun havainnot ovat vielä ilmoittamatta suurpetoyhdyshenkilölle ja maaseutuasiamiehelle. kuva alla. Vaaleissa lampaissa näkyy verta niskassa ja kaulassa.

Välitoimenpiteet

29.8.2022 Suomen riistakeskus on tehnyt metsästyslaissa säädetystä poikkeusluvasta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n mukaisen tietopyynnön Pohjanmaan poliisilaitokselle ja Mustasaaren maaseututoimiston maaseutusihteerille sekä Metsähallitukselle ja Etelä-Pohjanmaan ely-keskukselle koskien tietoja, jotka liittyvät poikkeusluvan hakuperusteeseen.

30.8.2022 Pohjanmaan poliisilaitos on toimittanut pyydetty tiedot sähköpostilla. Vastauksessa todetaan että Pohjanmaan poliisilla ei ole tehtävärekisterissä eikä rikosilmoitusjärjestelmässä mainintoja 12.8-29.8 välisenä aikana susiin liittyviä ilmoituksia. Poliisi ei ole myöskään kirjannut karkoitus- tai poistolupia kyseessä olevalle alueelle.

31.8.2022 Mustasaaren maaseututoimisto on toimittanut pyydetty tiedot sähköpostilla. Vastauksessa mm. todetaan että maaseutusihteerit Patrik Nedergård sekä Kenneth Lervik ovat käyneet paikalla 9.8.2022. Lausunnossa todetaan, että 31.8.2022 mennessä on todettu 37 kpl. suden tappamia lampaita ja todettu myös että kolme vahingonkärsijää ovat hakeneet korvausta vahingoista.

31.8.2022 Metsähallitus on toimittanut pyydetty lausunto sähköpostilla. Metsähallituksen lausunnossa todetaan mm. että alueen tärkeiden perinnebiotooppien suojelemisen ja muiden tyydyttävien ratkaisujen puuttumisen vuoksi Metsähallitus puoltaa poikkeuslupaa yhden suden tappamiseksi alueella Lappörarna - Slåttskäret - Rönnskäret. Metsähallituksen näkemyksen mukaan hakemuksen mukainen toiminta ei merkittävästi heikennä Natura 2000 -alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Lausunnossa todettiin myös että poikkeuslupahakemuksen käsittelee Riistakeskus. Riistakeskuksen myönteisen luvan, lisäksi hakijat tarvitsevat Metsähallitukselta luvan lopettaa susi valtion mailla.

31.8.2022 Etelä-Pohjanmaan ely-keskus on toimittanut pyydetty lausunto sähköpostilla. Vastauksessa todetaan mm. ELY-keskus uudistaa asiassa aiemmin lausumaansa ja toteaa, että Merenkurkun saariston Natura 2000 -alueen suojeluperusteena olevia luonnonsuojelullisesti merkittäviä luontotyyppisiä on hoidettu mm. laiduntamalla. Täten on ensiarvoisen tärkeää varmistaa laidunnuksen häiriötön jatkuminen alueella myös tulevaisuudessa. Susi ei kuulu nyt kyseessä olevan Natura 2000 -alueen suojeluperustelajeihin. Edellä olevan perusteella poikkeamisluvan mukaiset toimet eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura 2000 -alueen luonnonarvoja. Alueella on toteutettu keväällä 2022 suden karkotustoimenpiteitä ja myöhemmin elokuussa poikkeamisluvan mukaista pyyntiä, joka ei kuitenkaan ole karkottanut sutta alueelta pysyvästi. Koska muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole, katsoo ELY-keskus poikkeamisluvan myöntämisen mahdolliseksi.

PÄÄTÖS

Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää poikkeusluvan seuraavasti:
 Susi 1 kpl 2.9.2022 - 22.9.2022

Poikkeusedellytys

Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 2 kohta: viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, vesistölle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi

Poikkeusluvalla voidaan metsästää yksi erityisen merkittäviä vahinkoja aiheuttanut susi päätöksen karttaliitteeseen rajatulta alueelta Ehdot-kohdassa mainituin ehdoin edellyttäen, että luvan käyttäjällä on alueelle siihen muutoin säännösten edellyttämä oikeus.

Lisäksi Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää hakijalle metsästyslain 41 §:n 3 momentin nojalla luvan poiketa metsästyslain 32 §:ssä säädettyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista seuraavasti: suden pyynnissä saa käyttää metsästyslain 32 §:n 1 ja 2 momenttien estämättä moottoriveneitä eläimen hätyyttämiseen ja jäljittämiseen sekä ampua moottoriveneestä tai niiden suojasta.

Lisäksi Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää hakijalle metsästyslain 41 §:n 3 momentin nojalla luvan poiketa metsästyslain 33 §:ssä säädetystä keinotekoisien valolähteen käyttökiellosta.

Suomen riistakeskus on myös päättänyt myöntää hakijalle metsästyslain 41 §:n 3 momentin nojalla luvan suden pyynnissä poiketa metsästyslain 35 §:n 2 momentin kiellosta suden välittömässä lopettamistilanteessa, jolloin metsästysase voi olla merellä kulkevassa moottorikäyttöisessä veneessä moottorin käydessä ladattuna ja sijoittamattomana suojukseen tai suojattuun tilaan.

Suomen riistakeskus on jättänyt käsittelemättä hakemuksen siltä osin, kun siinä anotaan lupaa poiketa metsästyslain 51 §:n 1 momentissa säädetystä koiran kiinnipitovelvollisuudesta, koska kyseisen pykälän kiello ei ole voimassa haettuna poikkeuslupa-aikana, eikä poikkeukselle ole täten tarvetta.

Ehdot

Poikkeusluvan ehdot ovat seuraavat:

Tämän poikkeusluvan nojalla voidaan pyytää päätöksessä mainitulla alueella edellyttäen, että luvan käyttäjällä on alueella siihen muutoin

metsästyslain säännösten edellyttämä oikeus.

Poikkeuslupan käyttäjän tulee ottaa huomioon, että oikeudesta metsästää luonnonsuojelulain mukaisilla suojelualueilla on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään.

Poikkeuslupan käyttötarkoituksen vuoksi lupaa ei saa käyttää kaupallisessa tarkoituksessa.

Toimenpiteiden suorittamiseen saa osallistua kerrallaan korkeintaan 30 henkilöä.

Poikkeuslupan saajan on nimettävä metsästyslain 30 §:n perusteella metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Metsästysasetuksen 23 §:n 3 momentin mukaan karhun, suden, ahman ja ilveksen metsästyksen johtajan tulee: 1) suunnitella käytännön metsästystapahtumat; 2) antaa metsästyksen osallistuville tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä; sekä 3) huolehtia, että poikkeuslupan ehtoja ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan.

Metsästysasetuksen 23 §:n 4 momentin mukaan suden metsästyksen johtajasta ja varajohtajista on poikkeuslupan saajan ilmoitettava kirjallisesti ennen metsästyksen alkamista asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle.

Metsästysasetuksen 23 §:n 5 momentin mukaan seuruemetsästyksessä on joko metsästyksen johtajan tai varajohtajan oltava läsnä. Metsästyksen johtajan tai varajohtajan ei kuitenkaan ole oltava läsnä, jos metsästys tapahtuu vahtimalla. Seuruemetsästyksellä tarkoitetaan metsästystapahtumaa, jossa on läsnä useampi kuin yksi metsästäjä.

Poikkeuslupan nojalla pyyntiin osallistuvien henkilöiden nimet on ilmoitettava Pohjanmaan poliisilaitokselle ja Länsi-Suomen merivartiostolle ennen pyyntiin ryhtymistä. Lisäksi jokaisesta pyyntiin lähdöstä ja pyyntialueesta on etukäteen ilmoitettava Pohjanmaan poliisilaitokselle ja Länsi-Suomen merivartiostolle. Ilmoitukset tehdään pyyntiin osallistuvien henkilöiden osalta sähköpostitse osoitteella tike.pohjanmaa@poliisi.fi. sekä Länsi-Suomen merivartiostolle osoitteeseen lsmvjoke@raja.fi. Pyyntiin lähdöistä ja pyyntialueesta metsästyksen osallistujineen on ilmoitettava puhelimitse Pohjanmaan poliisin tilannekeskukseen, puh. 029 5440510.

Poikkeuslupa oikeuttaa käyttämään pyynnissä metsästyslain 32 §:n 1 ja 2 momenttien ja 35 §:n 2 momentin estämättä yhteensä enintään kymmentä (10) moottorikäyttöistä venettä.

Veneessä moottorin käydessä metsästysaseen on kuitenkin oltava sijoitettuna suojukseen tai suojattuun tilaan lukuun ottamatta suden välitöntä lopettamistilannetta.

Poikkeuslupa oikeuttaa käyttämään pyynnissä metsästyslain 33 §:n estämättä keinovaloa.

Lukuun ottamatta edellä mainittuja poikkeuksia pyynnissä ja eläimen tappamisessa on sallittu käyttää ainoastaan metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä sallittuja pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä.

Poikkeuslupan nojalla saaliiksi saatu susi kuuluu valtiolle ja se on

toimitettava Luonnonvarakeskukselle oheisena liitteenä olevan ohjeen mukaisesti. Poikkeusluvan saajan on otettava yhteyttä Luonnonvarakeskuksen suurpetotutkimukseen asiasta sopimiseksi.

Poikkeusluvan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle, poliisille, Länsi-Suomen merivartiostolle ja Metsähallituksen erätarkastajalle poikkeusluvan nojalla tapahtuneen pyynnin tuloksesta. Ilmoitus on tehtävä Suomen riistakeskukselle ensisijaisesti oma.riista.fi -palvelussa tai jos sen käyttäminen ei ole mahdollista, niin vaihtoehtoisesti sähköpostilla Suomen riistakeskuksen Rannikko-Pohjanmaan aluetoimistolle osoitteeseen rannikko-pohjanmaa@riista.fi. Ilmoitus poliisille toimitetaan sähköpostilla osoitteeseen tike.pohjanmaa@poliisi.fi, Länsi-Suomen merivartiostolle sähköpostilla osoitteeseen lsmvjoke@raja.fi sekä Metsähallituksen erätarkastajalle sähköpostilla markus.aho@metsa.fi:

- 1) ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi, taikka
- 2) jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, ensimmäisenä arkipäivänä poikkeusluvan voimassaolon päättymisestä.

Ilmoituksessa on mainittava tämän poikkeusluvan numero, saalisyksilö, sen sukupuoli, pyyntiajankohta ja pyyntipaikan koordinaatit. Lisäksi tulee ilmoittaa ampujan nimi ja metsästäjännumero.

Lisäksi on tehtävä välittömästi tekstiviestillä saalisilmoitus Suomen riistakeskuksen Rannikko-Pohjanmaan aluetoimistolle ja Metsähallituksen erätarkastajalle. Tekstiviestillä on ilmoitettava, kun susi on saatu saaliiksi ja tieto pyynnin aloituspaikasta. Suomen riistakeskuksen puhelinnumero on 029 431 2311 ja Metsähallituksen erätarkastajan puhelinnumero 040 158 8820.

Saalisilmoituksen yhteydessä luvansaajan on raportoitava Suomen riistakeskuksen Rannikko-Pohjanmaan aluetoimistolle poikkeusluvan voimassaoloaikana tapahtunut pyyntiponnistus päätöksen mukana toimitetulla lomakkeella. Lomakkeeseen on kirjattava jokainen pyyntikerta, henkilöiden määrä. Lisäksi on kirjattava syy, jos poikkeusluvan voimassaoloaikana ei suoritettu pyyntiyrityksiä.

Metsään haavoittuneena jääneestä sudesta on viipymättä ilmoitettava poliisille, Länsi-Suomen merivartiostolle ja Suomen riistakeskuksen Rannikko-Pohjanmaan aluetoimistolle.

Jos pyynnissä saadaan saaliiksi pannoitettu susi, on panta toimitettava välittömästi Suomen riistakeskuksen Rannikko-Pohjanmaan aluetoimistolle.

Poikkeusluvan saaja tai luvan käyttäjä on täydessä vastuussa toiminnan organisoimisesta, toiminnasta aiheutuvista kustannuksista ja itselle sekä muille osapuolille aiheutuvista vahingoista.

Pyynnissä on muutoin noudatettava mitä metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä määrätään. Lisäksi on noudatettava, mitä muussa lainsäädännössä säädetään taikka viranomaisten antamissa päätöksissä tai määräyksissä määrätään sekä niitä yksityisoikeudellisiin sopimuksiin perustuvia ehtoja, jotka on asetettu luvansaajan aluetta koskeviin metsästysoikeuksiin tai -lupiin.

Susi on aina rauhoitettu metsästyslain (615/1993) 37 §:n 3 momentin perusteella. Rauhoituksesta voidaan poiketa Suomen riistakeskuksen luvalla metsästyslain 41 §:n 1 momentin nojalla 41 a §:ssä säädettyin edellytyksin, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä lajin luontaisella levinneisyysalueella

- 1) luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston säilyttämiseksi;
- 2) viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, vesistölle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi;
- 3) kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle; tai
- 4) näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi.

Suomen riistakeskus voi metsästyslain 41 a §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa myöntää luvan myös poiketa 32 §:ssä säädettyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista, 33 §:ssä säädettyistä pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevista kielloista, 34 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksistä, 35 §:ssä säädettyistä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä ja 51 §:n 1 momentissa säädetystä koiran kiinnipitovelvollisuudesta.

Metsästyslain 41 a §:n 2 momentin mukaan saaliiksi saatu susi kuuluu valtiolle ja se on toimitettava riistaeläinten tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Tutkimuslaitoksen tulee hävittää riistaeläin, luovuttaa se yleishyödylliseen tarkoitukseen tai myydä valtion lukuun.

Metsästyslaissa säädettyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 1 §:ssä säädetään poikkeusluvan hakemisesta, 2 §:ssä poikkeamisen edellytysten arvioinnista, 4 §:ssä riistaeläintä koskevan poikkeusluvan myöntämisestä ja lupamääräyksistä, 5 §:ssä poikkeusluvan voimassaoloajasta sekä 7 §:ssä poikkeuslupaan liittyvästä saaliin ilmoittamisvelvollisuudesta.

Metsästyslaissa säädettyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n mukaan Suomen riistakeskuksen on metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1-3 kohdassa säädettyjä poikkeusluvan myöntämisedellytyksiä arvioidessaan selvitettävä:

- 1) poikkeusluvan kohteena olevan riistaeläinlajin kanta haetulla poikkeuslupa-alueella, maakunnassa sekä koko valtakunnassa;
 - 2) poikkeusluvan kohteena olevan riistaeläinlajin yksilön käyttäytyminen haetulla poikkeuslupa-alueella;
 - 3) tarvittaessa viranomaisen, julkisia hallintotehtäviä hoitavien organisaatioiden ja tutkimuslaitosten tiedot, jotka liittyvät poikkeusluvan hakuperusteeseen; ja
 - 4) toimenpiteet, jotka poikkeusluvan sijasta voitaisiin toteuttaa.
- Suomen riistakeskuksen on kirjattava selvityksen keskeiset tulokset poikkeuslupapäätökseen.

Metsästyslaissa säädettyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n mukaan poikkeuslupa myönnetään vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a §:ssä säädetty poikkeusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät.

Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin perusteella myönnettyssä suttu koskevassa poikkeusluvassa on määrättävä, että pyyntiin osallistuvien henkilöiden nimet on ilmoitettava alueen poliisilaitokselle ennen pyyntiin ryhtymistä ja että jokaisesta pyyntiin lähdöstä ja pyyntialueesta on etukäteen ilmoitettava poliisilaitokselle. Jos pyynti tapahtuu kunnassa, johon kuuluu rajavyöhykettä, edellä mainitut tiedot on määrättävä ilmoitettavaksi myös rajavartiolaitokselle.

Lisäksi asetuksen 5 §:ssä säädetään, että poikkeuslupa voidaan myöntää enintään 21 vuorokauden ajaksi.

Metsästyslaissa säädettyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n mukaan poikkeusluvan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle ja poliisille ahman, ilveksen, karhun, sauron ja suden pyynnin tuloksesta ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi taikka, jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, poikkeusluvan voimassaolon päättymisestä. Ilmoituksessa on mainittava pyydystettyjen eläinten määrä ja pyyntipaikan koordinaatit. Nisäkkäiden osalta on ilmoitettava myös pyyntiajankohta ja sukupuoli. Lisäksi metsästyslain 38 b §:n mukaan on saalisrekisteriin ilmoitettava metsästäjän nimi ja metsästäjänumero.

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien nojalla pyydetävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa. Rajoittamisesta säädetään tarkemmin poikkeusluvalla sallittavasta suden metsästyksestä poronhoitoalueen ulkopuolella annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa. Metsästysvuodelle 2022-2023 kyseistä asetusta ei ole annettu, joten poikkeuslupien nojalla pyydetävän saaliin vuotuista määrää ei ole rajoitettu.

Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö on linjannut susikannan hoitoa Suomen susikannan hoitosuunnitelmassa. Susikannan hoitosuunnitelma on vahvistettu 5.11.2019. Hoitosuunnitelman päivityksessä kohdassa 'Reagointi toistuvaa häittoa ja ongelmia sekä vahinkoja tai uhkaa aiheuttaviin susiin' todetaan seuraavaa:

"Häittoa tuottavaan susiyksilöön voidaan puuttua Suomen riistakeskuksen poikkeusluvalla tai poliisin määräyksellä. Osa susireviireillä asuvista kansalaisista kokee, että poliisi ei puutu tai puuttuu vasta äärimmäisissä tapauksissa suden tuomaan turvallisuusuhkaan. Vahinkoperusteisen poikkeusluvan hakeminen Suomen riistakeskukselta koetaan hankalaksi ja luvan saamisen kriteerit kohtuuttomiksi. Niissä tapauksissa, kun poikkeuslupa on saatu, tekevät poikkeusluvan tiukat ehdot suden pyytämisen vaikeaksi. Näin on syntynyt tilanne, jossa paikalliset kokevat, ettei heillä ole keinoja puuttua ongelmiin tuottavien susien käyttäytymiseen. Tällöin voi nousta tunne, että viranomaiset tai riistahallinto eivät ota paikallistasolla koettuja huolia vakavasti."

"Poliisilaissa on säädetty poliisimiehen oikeudesta ottaa kiinni ja viimesijaisena keinona lopettaa eläin, joka aiheuttaa vaaraa ihmisen hengelle, terveydelle tai huomattavaa vahinkoa omaisuudelle. Eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisukannanotossa on todettu poliisilain käyttöalan rajoitukset. Oikeusasiamiehen mukaan poliisilain soveltamisalaksi jää lähinnä reagoiminen sellaisiin nopeasti yhä uhkaavammaksi kehittyviin, ihmisen hengelle tai terveydelle vaaraa aiheuttaviin taikka omaisuudelle

huomattavaa vaaraa aiheuttaviin tilanteisiin, joissa ei ole aikaa selvittää metsästyslain tai -asetusten soveltamisedellytyksiä."

"Erityisesti on huomioitu, että poliisilain mukaisesti toteutettujen susiyksilöiden poistojen tarkoituksena ei ole toimia ennakoivana tai kantaa säätelevänä tekijänä. Niissä yleistä turvallisuutta heikentävissä tilanteissa, jotka eivät ole poliisilain soveltamisen näkökulmasta välittömiä, mutta jotka kuitenkin ovat toistuvia, on Suomen riistakeskuksella toimivalta arvioida tilannetta ja toimia metsästyslaissa säädetyin edellytyksin."

"Sudet aiheuttavat vahinkoja myös tuotanto- ja kotieläimille, joista vahingot kohdistuvat lähinnä poro- ja lammastalouteen sekä koiriin. Maa- ja metsätalousministeriön koolle kutsuman erävalvonnan yhteistyöryhmän linjausten mukaan päätökset omaisuusvahinkoja aiheuttavien susien poistamisesta kuuluvat pääasiassa Suomen riistakeskuksen toimivaltaan. Linjaus pohjautuu oikeuskanslerin ja oikeusasiamiehen ratkaisuihin. Jos omaisuusvahinkoihin liittyy uhkaa myös ihmisten turvallisuudelle, tällöin myös poliisi toteuttaa tapauskohtaista harkintaa."

"Lähtökohtana on, että koti- ja tuotantoeläimille aiheutuvia vahinkoja pyritään estämään ennalta. Niissä tilanteissa, joissa sudet aiheuttavat erityisen merkittäviä vahinkoja, eikä ennaltaehkäisystä ole riittävää apua, susi on mahdollista tappaa vahinkoperusteisella poikkeusluvalla. Suomen riistakeskus tekee näistä poikkeusluvista päätökset metsästyslain sekä valtioneuvoston asetuksen perusteella. Lisäksi eri oikeusasteiden ratkaisut linjaavat poikkeuslupapäätöksiä. Metsästyslaissa on säädetty ne edellytykset, joita Suomen riistakeskuksen tulee tapauskohtaisesti arvioida poikkeuslupaa myönnettäessä. Arvioitavia asioita ovat muun tyydyttävän ratkaisun käyttö vahinkojen ehkäisemiseksi, suotuisan suojelutason säilyminen sekä se pystytäänkö poikkeuksella ehkäisemään erityisen merkittävien vahinkojen syntymistä. Jokaisessa vahinkotapauksessa tehdään tilannekohtaista arviointia, eikä yleislinjausta päätöksenteolle voida luoda"

SUOTUISA SUOJELUTASO

Susi kuuluu luontodirektiivin liitteen IV a kohdassa mainittuihin yhteisön tärkeinä pitämiin, tiukkaa suojelua vaativiin eläinlajeihin, joihin kuuluvien yksilöiden pyydystäminen ja tappaminen on lähtökohtaisesti kiellettyä. Suomessa susi on metsästyslain 37 §:n 3 momentin nojalla 1.3.2011 lukien aina rauhoitettu.

Luontodirektiivin mukaan lajin suojelun taso katsotaan suotuisaksi, kun kyseisen lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että tämä laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana, ja lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa, ja lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö. Suotuisan suojelun tason määrittely tehdään luontodirektiivin 17 artiklan mukaisessa menettelyssä.

Vahvistetun susikannan hoitosuunnitelman mukaan suotuisa suojelun taso saavutetaan turvaamalla kunkin susilauman elinvoimaisuus. Suomi on pitkään tavoitellut suotuisaa suojelun tasoa tiukan suojelun keinoin, siinä kuitenkin onnistumatta. Susikannan suojelu onnistuu vain, jos susien kanssa samalla alueella asuvien ja toimivien ihmisten huolet ja tarpeet

otetaan kannanhallinnassa huomioon. Uudella reviirikohtaisella tarkastelulla pystytään paremmin turvaamaan susilaumojen elinvoimaisuus ja paikallisten toimijoiden mukanaolo susikannan hoidon suunnittelussa ja toimeenpanossa.

Suomen susikannan hoitosuunnitelman mukaan pienin elinvoimainen susikanta on 25 lisääntyvää paria. Tämä tavoite on mahdollista saavuttaa poronhoitoalueen ulkopuolisen Suomen alueella, jossa on riittävästi elintilaa vähimmäistavoitteen suuruiselle susikannalle siten, että myös vahingot siellä pysyvät kohtuullisina. Laumojen määrää sekä susikannan ja laumojen elinvoimaisuutta arvioidaan vuosittain Luonnonvarakeskuksen suorittaman kanta-arvion avulla.

Luonnonvarakeskus on arvioinut susikannan kestävän vähentymättä kokonaispoistuman, joka poistaa kannan yksilöistä 30 % vuodessa (19.1.2015, Dnro 51/00 04 05/2015). Arviossa oletetaan, ettei pyynti ole selvästi valikoivaa suden iän, sukupuolen tai lisääntymisstatuksen suhteen.

Etenkin susilauman elinvoimaisuuden turvaamiseksi poikkeuslupan käytössä tulee pyrkiä valikoimaan pyydettävä yksilö. Pyynti tulee pyrkiä kohdistamaan lauman nuoreen yksilöön, jolloin todennäköisimmät vaikutuksen lauman elinvoimaisuudelle jäävät vähäisimmiksi. Susilauman johtavan alfa-yksilön tappamisen vaikutukset ovat hyvin tilannesidonniaisia ja mahdolliset vaikutukset moninaisia. Erityisesti alfa-naaraan tappaminen voi johtaa lauman elinvoimaisuuden heikkenemiseen tai lauman häviämiseen. Keskeistä on, pystyykö toinen naaras ottamaan tapetun yksilön paikan. Toisaalta alueen susimäärä saattaa myös kasvaa, jos nuoret yksilöt eivät lähde hakemaan uutta elinaluetta johtavan yksilön menettämisen jälkeen. Alfa-yksilön tappaminen voi johtaa myös lauman aiheuttamien ongelmien ja haittojen määrän kasvuun. Alfa-uroksen tappaminen voi johtaa myös siihen, että lauman saalistustehokkuus laskee. Jos susireviiriltä sen sijaan pyydetään iäkäs naaras, joka korvautuu nuoremmalla naaraalla, paikallinen susilauma saattaa olla aikaisempaa elinvoimaisempi. Poikkeuslupaa myönnettäessä laumaan on siksi kiinnitettävä huomiota pyynnin kohteena olevan lauman yksilömäärään. Metsästyksen vaikutukset susilaumalle ovat vähäisimmät, vaikka se kohdistuisi alfa-yksilöönkin, kun lauman yksilömäärä on riittävän suuri ja lähiseudulla on muitakin elinvoimaisia susilaumojia.

Jos olemassa olevaa tutkimustietoa (ks. Borg ym. 2014; Journal of Animal Ecology (DOI 10.1111/1365-2656-12256) suhteutetaan Suomen susikannalle ominaiseen laumakokoon, voidaan olettaa, että lauma häviää molempien alfojen poistumisen seurauksena suuremmalla kuin 75 %:n todennäköisyydellä. Yhden alfan poistumisen vaikutus on yhteydessä alfan sukupuoleen: naaraan poistumisen jälkeen pysyvyyden todennäköisyys on noin 50 % ja uroksen poistumisen jälkeen noin 80 %. Metsästyksen ajoittuminen kevättalveen, lähelle suden pariutumiskautta, on omiaan pienentämään samana vuonna tapahtuvan lisääntymisen todennäköisyyttä, mutta alfan poistumisen ajoittuminen ei välttämättä heijastu lauman pysyvyyteen pidemmällä aikavälillä. Lisäksi tietyn reviirin uudelleenasettamisen aikataulu on Luonnonvarakeskuksen julkaisemattoman aineiston mukaan yhteydessä maantieteellisiin etäisyyksiin, joita laumasta tyhjentyneellä reviirillä on lähimpiin susilaumoihin.

Korkein hallinto-oikeus on todennut päätöksessään (10.9.2006, taltionro

1499) seuraavasti: poikkeusluvasta päättävä taho (Suomen riistakeskus) on velvollinen varmistamaan, että kukin päätös on luontodirektiivin ja kansallisten säädösten mukainen, niin että kulloinkin kysymyksessä oleva metsästys ei vaaranna suotuisaa suojelutasoa ja että muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole. Lisäksi Suomen riistakeskus seuraa jatkuvasti susisaalista (Suomen riistakeskuksen tekemien päätösten nojalla saaliiksi saadut sudet ja poliisilain nojalla saaliiksi saadut sudet) sekä susien muita kuolinsyitä (kuten tietoon tulleet salametsästystapaukset sekä liikenteessä tai muutoin tietoon tulleet kuolleet sudet). Lisäksi Suomen riistakeskus seuraa erityisesti alfanaaraiden päätymistä saaliiksi yhdessä Luonnonvarakeskuksen kanssa.

Edellä olevaan Luonnonvarakeskuksen arvioon susikannan kehityksestä on vielä otettava huomioon elokuun 2021 alussa alkaneen metsästysvuoden 2021-2022 aikana on Suomen riistakeskuksen tietoon tullut yhteensä 40 kuollutta sutta. Näistä 23 on porohoitoalueella, vahinkoperusteisilla poikkeusluvalla tapettuja susia ja yksi on poronhoitoalueella muutoin kuollut. Poronhoitoalueen ulkopuolelta (muu Suomi) riistakeskuksen tietoon on tullut 15 kuollutta sutta, josta 2 on tapettu riistakeskuksen vahinkoperusteisella luvalla ja 15 muutoin kuolleita.

Elokuun 2022 alussa alkaneen metsästysvuoden 2022-2023 aikana on Suomen riistakeskuksen tietoon kaksi kuollutta sutta.

Tällä hetkellä on voimassa Suomen riistakeskuksen myöntämä vahinkoperusteinen poikkeuslupa Keski-Suomen ja Oulun riistakeskusalueiden alueella. Keski-Suomen poikkeuslupa on voimassa ajalla 16.8.2022-5.9.2022, ja sillä voidaan tappaa yksi susi. Oulun poikkeuslupa on voimassa ajalla 18.8.2022 - 7.9.2022, ja sillä voidaan tappaa yksi susi.

Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa C-342/05 (komissio v. Suomi) 14.6.2007 antaman tuomion 29 kohdassa todetaan seuraavaa: Näin ollen tällaisia poikkeuksia voidaan myöntää poikkeuksellisesti silloin, kun on asianmukaisesti osoitettu, että niillä ei entisestään huononnetta kyseisten kantojen epäsuotuisaa suojelun tasoa tai estetä kyseisten kantojen suotuisan suojelun tason ennalleen saattamista. Samaan tapaan kuin komissio on todennut luontodirektiivissä tarkoitetusta yhteisön tärkeinä pitämien eläinlajien tiukasta suojelusta antamissaan ohjeissa (Guidance document on the strict protection of animal species of community interest provided by the Habitats Directive 92/43/EEC, lopullinen versio, helmikuu 2007), ja etenkin näiden ohjeiden III osaston 47-51 kohdassa tekemissään päätelmissä, voidaan todeta, että ei ole suljettu pois, että vähäisen yksilömäärän tappaminen ei vaikuta luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen, joka on susikantojen suotuisan suojelun tason säilyttäminen niiden luontaisella levinneisyysalueella. Tuomion mukaan tällainen vähäinen poikkeus on asianomaisen lajin kannalta neutraali.

Tämän poikkeuslupapäätöksen perusteena on edellä kuvatut tiedot ja linjaukset, jolloin Suomen riistakeskus katsoo, että ottaen samalla huomioon muut tehdyt päätökset ja Suomen riistakeskuksen seuraaman susisaaliin ja muun kuolleisuuden määrän, että vaikka tässä tapauksessa myönnetään poikkeuslupa, niin poikkeamisella ei haitata suotuisan suojelun tason säilymistä tai sen saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella.

POIKKEUSLUVAN KOHTEENA OLEVAN RIISTAELÄINLAJIN
KANNAN TILA HAETULLA POIKKEUSLUPA-ALUEELLA, KOKO
VALTAKUNNASSA JA POHJANMAALLA

Luonnonvarakeskus on julkaissut 21.6.2022 viimeisimmän arvionsa Suomen susikannan tilasta maaliskuussa 2022. (Heikkinen, S., Valtonen, M., Härkölä, A., Johansson, H., Harmoinen, J., Helle, I., Mäntyniemi, S. & Kojola, I. 2022. Susikanta Suomessa maaliskuussa 2022. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 59/2022. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 139 s.)

Kyseisen viimeisimmän kanta-arvion mukaan hakemusalueella ei ollut maaliskuussa 2022 vakiintunutta susireviiriä. Hakemusalueelta ja sen tuntumasta on tehty Riistavahinkorekisteriin yhteensä 18 susihavaintokirjausta 1.4.2022–1.9.2022 välisenä aikana. Riistakameraan on viimeisin kerran tallentunut yksin kulkenut susi 16.8.2022. Viimeisimmät riistavahinkorekisterin sisältämät susihavainnot hakemusalueelta on tehty 26.8.2022.

Luonnonvarakeskus arvioi, että Rannikko-Pohjanmaan alueella oli maaliskuussa 2022 osittain tai kokonaan todennäköisimmin viisi susireviiriä: 2 laumaa ja 3 parireviiriä.

Kyseisen kanta-arvion mukaan koko Suomessa oli maaliskuussa 2022 todennäköisimmin 60 parin tai perhelauman asuttamaa susireviiriä (90 % todennäköisyysväli: 57-63). Perhelaumojen määrä oli 37 (34-41) ja parin asuttamien reviireiden määrä vastaavasti 23 (19-27). Kokonaan Suomen puolella oli 32 laumaa (29–36) ja 21 paria (17-24). Läntisessä Suomessa oli 26 (23–29) perhelauman ja 15 (12–18) parin asuttamaa reviiriä,

Suomessa havaittujen perhelaumojen määrä oli maaliskuussa 2022 sama kuin maaliskuussa 2021. Verrattaessa kokonaan Suomen puolella liikkuneiden laumojen todennäköisintä määrää vuotta aiempaan arvioon kasvuksi saadaan 7 %. Parien määrä oli noin 17 % suurempi kuin vuonna 2021. Suomen susikannan koko on kuluvalle vuosituhannelle vaihdellut voimakkaasti.

Susikanta on kasvanut yhtäjaksoisesti vuodesta 2017.

Yksilömääränä arvioituna Suomessa oli noin 295 sutta maaliskuussa 2022, mikä tarkoittaa edellisen vuoden tasoa. Suden pennut syntyvät huhtitoukokuussa, minkä vuoksi susien lukumäärä on olennaisesti suurempi kesällä kuin maaliskuussa, jolloin susikanta on pienimmillään.

POIKKEUSLUVAN KOHTEENA OLEVAN ELÄINLAJIN YKSILÖN
TAI YKSILÖIDEN KÄYTTÄYTYMINEN HAETULLA
POIKKEUSLUPA-ALUEELLA

Hakemusalueelta on tehty riistavahinkorekisterin havainnot on kuvattu edellisessä kohdassa.

Hakijan hakemuksessaan antamien tietojen sekä maaseutuasiamiehen lausunnossaan sekä poliisin lausunnossaan ja puhelimitse antamien tietojen mukaan poikkeuslupa-alueelta on löydetty yhteensä ainakin 37 suden tappamaa lammasta.

Hakemuksessa annettujen tietojen mukaan suden aiheuttamat

lammasvahingot ovat tapahtuneet hakemuksen perustelut-kohdassa kuvatuissa ajankohdissa.

VIRANOMAISTEN, JULKISIA HALLINTOTEHTÄVIÄ HOITAVIEN ORGANISAATIOIDEN JA TUTKIMUSLAITOSTEN TIEDOT, JOTKA LIITTYVÄT POIKKEUSLUVAN HAKUPERUSTEESEEN

Suomen riistakeskus on pyytänyt metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 2 §:n perusteella selvitystä Pohjanmaan poliisilaitokselta ja Mustasaaren maaseutuasiamieheltä heidän vastaanottamistaan susiin liittyvistä ilmoituksista, tehdyistä toimenpiteistä tai muista asiaan liittyvistä tiedoista. Kyseisestä hakemuksesta on pyydetty lausunto myös Metsähallitukselta ja Etelä-Pohjanmaan ely-keskukselta. Vastaukset on kuvattu hakemuksen välitoimenpiteet - kohdassa.

TOIMENPITEET, JOTKA POIKKEUSLUVAN SIJASTA VOITAISIIN TOTEUTTAA

Hakemuksen mukaan alueella on tehty useita karkoituksia. Susi-life hankkeen kautta on toukokuussa alueelle asetettu 10 riistakameraa sekä 4 valvontakameraa sekä 15 kpl seurantapantaa lampaitten paikantamiseen. Tämä siksi että nähtäisiin, jos lampaat käyttäytyvät yön aikana oudosti ja että lampaiden omistajat pääsisivät nopeasti paikalle siten että ihmisiä olisi nopeasti läsnä jos susi tulee laidunalueelle. Tätä on tehty 12.8-25.8.2022, silti lammasvahinkoja syntyi vielä 26.8.2022.

Kun otetaan huomioon huomioon tilanteen kehittyminen äkillisesti ja edellämainittu, katsoo Suomen riistakeskus, että lisävahinkojen estämiseksi ei muuta tyydyttävää ratkaisua kuin suden tappaminen ole tällä hetkellä käytettävissä.

Suomen riistakeskus katsoo edelleen, ettei lammaslaitumilla tapahtuvaa jatkuvaa vartiointia yöaikaan voida pitää kohtuullisena ratkaisuna vahinkojen estämiseksi sen aiheuttaman suuren ylimääräisen työmäärän ja kustannusten takia.

Myös susien karkottamisen käytännön toteutukseen on todettu liittyvän suuria vaikeuksia. Tehokkaan karkotusvaikutuksen aikaan saamiseksi karkotus pitäisi antaa välittömästi vahinkokohteella käynnin yhteydessä. Tämä on todettu käytännössä erittäin vaikeaksi toteuttaa. Varsinaiseen karkottamistoimenpiteeseen pääseminen on vaikeaa, koska susien liikkumista vahinkokohteella on käytännössä mahdotonta ennakoida saaristossa. Toiseksi karkottamisen vaikuttavuudesta vahinkojen estämiseksi ei ole saatu yksiselitteisiä kokemuksia (toimenpiteet vahinkotapahtumien yhteydessä), vaan karkotusten jälkeen susi on havaittu vahinkokohteen läheisyydessä lyhyen ajan kuluessa.

Maa- ja metsätalousministeriön laatiman Suomen susikannan hoitosuunnitelman mukaan Suomessa ei suoriteta suden siirtoistutuksia. Jos susi siirrettäisiin muualle, ongelmat jatkuisivat todennäköisesti uudella alueella, koska kyseinen susi on oppinut hankkimaan ravintoa tuotantoeläimistä (lammas) asutuksen läheisyydessä.

Seuraamalla suden liikkumista alueella voidaan osaltaan pyrkiä

ennaltaehkäisemään vahinkoja ja kohdentamaan ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. Maaston ollessa lumipeitteinen voidaan lumijälkiä tutkimalla tehdä havaintoja suden liikkumisesta, mutta suden pitkistä ja nopeista liikkumisista johtuen jälkien tutkiminen ei tällöinkään estä aukottomasti vahinkojen syntyä. Lumettoman maan aikana suden liikkumisen seuraaminen jälkien perusteella on kuitenkin mahdotonta ja havainnot rajoittuvat riistakamera, näköhavaintoihin ja vahinkotapauksiin.

Edellä mainituilla perusteilla Suomen riistakeskus katsoo, että hakemusalueella ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua ongelman ratkaisemiseksi kuin yhden suden tappaminen poikkeusluvan nojalla.

RAJATTU ALUE

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n mukaan poikkeuslupa myönnetään vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a §:ssä säädetyt poikkeusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät. Päätösharkinnassa on otettu huomioon suden aiheuttamat vahingot ja vahingonuhka. Poikkeuslupa on myönnetty vahinkojen kohteena olevalle laidunalueille ja niiden välittömään läheisyyteen (päätoksen karttaliitteet). Suomen riistakeskus katsoo poikkeuslupa-alueen olevan tarkoituksenmukainen, jotta voidaan varmistua mahdollisimman hyvin siitä, että pyynti kohdistuu juuri erityisen merkittävää vahinkoa ja vahingonuhkaa aiheuttavaan suteen.

POIKKEUSLUPA-AIKA

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää korkeintaan 21 vuorokauden ajaksi. Suomen riistakeskus katsoo, että poikkeuslupa on tarpeen myöntää tälle ajanjaksolle tehokkaan pyynnin mahdollistamiseksi ja siten erityisen merkittävien vahinkojen estämiseksi.

Pidemmällä ajanjaksolla pyynnin kohteena oleva yksilö liikkuu todennäköisemmin pyyntialueen sisällä ja se voidaan havaita varmemmin. Lisäksi yksilö voidaan saada todennäköisemmin pyydetyksi, koska voidaan tehdä useampia pyyntiyrityksiä ja muuttaa ja kehittää tarvittaessa pyyntitaktiikkaa. Näin ollen poikkeuslupa on myönnetty 21 vuorokaudelle.

SALLITTU PYYNNIN MÄÄRÄ

Poikkeuslupa on myönnetty hakemuksen mukaisesti yhden suden pyydystämiseen. Suomen riistakeskus katsoo, että myönnetyllä poikkeusluvalla voidaan vastata tämän hetkisten tietojen perusteella niihin syihin, jotka hakemuksessa on esitetty.

TOIMENPITEISIIN OSALLISTUVIEN MÄÄRÄ JA METSÄSTYKSENJOHTAJAT

Suomen riistakeskus katsoo tarkoituksenmukaiseksi, että kerrallaan toimenpiteisiin osallistuvien henkilöiden määrä rajataan 30 henkilöön, ja että toimenpiteisiin nimetään metsästyksenjohtaja ja tarvittava määrä

apujohtajia, koska tuolloin toimenpiteisiin osallistuvia voidaan tehokkaasti johtaa ja toimenpiteet tapahtuvat turvallisesti. Aiemmissa Suomen riistakeskuksen myöntämissä vahinkoperusteen nojalla myönnettyissä poikkeusluvista on rajattu pyyntiin osallistuvien henkilöiden määrää. Edellä mainitun perusteella osallistujien määrä rajataan 30 henkilöön.

Metsästyslain 30 §:n ensimmäisen momentin mukaan suden poikkeuslupan saajan on nimettävä metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Metsästyksen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä, ja metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä.

Metsästysasetuksen 23 §:n kolmannen momentin mukaan suden metsästyksen johtajan tulee 1) suunnitella käytännön metsästystapahtumat; 2) antaa metsästyksen osallistuville tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä; 3) huolehtia, että poikkeuslupan ehtoja ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan.

Suden metsästyksen johtajasta ja varajohtajista on poikkeuslupan saajan ilmoitettava kirjallisesti ennen metsästyksen alkamista asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle.

Seuruemetsästyksessä on joko metsästyksen johtajan tai varajohtajan oltava läsnä, mikäli metsästys tapahtuu muuten kuin vahtimalla. Seuruemetsästyksellä tarkoitetaan metsästystapahtumaa, jossa on läsnä useampi kuin yksi metsästäjä.

LOPPUYHTEENVETO

Hakija on hakenut karttaan rajatulle alueelle poikkeuslupaa yhden suden pyydystämiseksi metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella.

Hakijalle myönnetään poikkeuslupa yhden erityisen merkittäviä vahinkoja aiheuttaneen suden tappamiseen, koska muuta tyydyttävää ratkaisua vahinkojen estämiseen ei ole. Yhden suden poistaminen ei haittaa myöskään suotuisan suojelutason säilyttämistä tai sen saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella.

Edellä mainituilla perusteluilla ja ottaen huomioon oikeusohjeissa mainitut säännökset Suomen riistakeskus on tehnyt päätöskohdasta ilmenevän päätöksen.

Päätöksen täytäntöönpano

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n 3 momentin mukaan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jos laissa tai asetuksessa niin säädetään tai jos päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti, tai jos päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä.

Riistahallintolain (158/2011) 31 §:n 2 momentin mukaan yksittäistä lupaa koskeva Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Lisäksi Suomen riistakeskus katsoo, että tämä päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, koska poikkeuslupa erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi menettäisi merkityksensä, jos sitä ei voisi panna täytäntöön

heti päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien.

Edellä olevan perusteella tämä Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien. Riistahallintolain 31 §:n 2 momentin nojalla muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Oikeusohjeet

Päätöstä tehtäessä on sovellettu seuraavia oikeusohjeita:

metsästyslain (615/1993) 41 §:n 1 ja 3 momentti, 41 a §:n 1 ja 2 momentti, 51 §:n 1 momentti ja 90 §, riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 4 momentti ja 31 §:n 2 momentti, oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n 3 momentti, metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 1 §, 2 §:n 1 ja 3 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 7 §:n 1 ja 3 momentti, valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §, 11 a § ja 11 b §, maa- ja metsätalousministeriön asetus Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2022 ja 2023 (902/2021) 1 § : n 7 kohta

Muutoksenhaku

Suomen riistakeskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta alueella toimivaltaiselta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Käsittelymaksun määräämisen osalta valittaja voi vaatia valtion maksuperustelain (150/1992) 11 b §:n nojalla oikaisua Suomen riistakeskukselta. Oikaisuvaatimusosoitus on päätöksen liitteenä.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja päätöksestä antaa:

Stefan Pellas 0294312311 stefan.pellas@riista.fi

SUOMEN RIISTAKESKUS
Julkiset hallintotehtävät

Sauli Härkönen
Julkisten hallintotehtävien päällikkö

Stefan Pellas
Riistapäällikkö

Päätös on allekirjoitettu koneellisesti riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 5 momentin nojalla.

Päätös hakijalle kirjeenä.

JAKELU

Tiedoksi:
VAASAN SEUDUN RIISTANHOITOYHDISTYS
POHJANMAAN POLIISILAITOS
LÄNSI-SUOMEN MERIVARTIOSTO

METSÄHALLITUS
ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUS
LSL TAPIOLA RY
SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO, POHJANMAAN PIIRI
LUONNONVARAKESKUS

MAKSU

Käsittelymaksu 70.00 EUR

LIITTEET

LIITE 1: Poikkeuslupa-alue kartta
LIITE 2: Luonnonvarakeskuksen saate
LIITE 3: Luonnonvarakeskuksen lomake
LIITE 4: Pyyntiponnistuslomake

VALITUSOSOITUS

(Riistahallintolaki 31.1 §)

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite).

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiehen valtakirja, jollei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa toisin säädetä

Valituksen tekeminen ja valitusajankohda

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan annetun tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa toimivaltaiselle hallintotuomioistuimelle. Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, lähetin tai asiamiehen välityksellä. Valituksen voi toimittaa myös postitse, sähköpostitse tai telekopiona hallinto-oikeuden kirjaamoon, tai sähköisen asiointipalvelun kautta (<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>). Valitusasiakirjojen on oltava perillä hallinto-oikeudessa valitusajan viimeisenä päivänä klo 16.15 mennessä. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusajankohda jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän viraston aukioloajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Hallinto-oikeuden päätöksistä peritään oikeudenkäyntimaksu tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaisesti. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite: Vaasan hallinto-oikeus, PL 204, 65101 Vaasa
 Käyntiosoite: Vaasan hallinto-oikeus, Korsholmanpuistikko 43, 4. krs., Vaasa
 Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
 Puhelin: 029 56 42780 Faksi: 029 56 42760

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n sekä Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2020 ja 2021 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1319/2019) 1 §:n perusteella määrätyn maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen valtion maksuperustelain 11 b §:n nojalla oikaisua. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa, joka osoitetaan Suomen riistakeskukselle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- vaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot (postiosoite ja puhelinnumero tai sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa)
- päätös, johon haetaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Jos vaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimuskirjelmän liitteet

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon maksun periminen perustuu, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Suomen riistakeskukselle
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä ei toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jos oikaisuvaatimusta ei ole tehty määräajassa, oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Oikaisuvaatimuskirjelmän toimittaminen

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa Suomen riistakeskukselle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Suomen riistakeskukselle ennen kuuden kuukauden määräajan päättymistä, jotta vaatimus voidaan tutkia. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, määräaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän.

Käsittelymaksu

Oikaisuvaatimukseen annettava päätös on maksuton.

Yhteystiedot

Suomen riistakeskuksen yhteystiedot löytyvät päätöksen etusivulta.